

2. Гребінчук О.М. Оптимізація ключових параметрів потокового виробництва при оперативно-календарному плануванні на машинобудівному підприємстві. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2010_5_16.

3. Міркевич Р.М., Пупена О.М. Оперативно-календарне планування як основа ефективної діяльності сучасних молочних підприємств. *Наукові праці Національного університету харчових технологій*. 2018. Т. 24, № 4. С. 29-40.

4. Оскома О.В. Оперативно-календарне планування діяльності будівельного підприємства з урахуванням впливу обмежень. *Економічний простір*. 2017. №128. С. 202-213.

Abstract: *The study examines the issue of improving production planning as a tool for increasing the competitiveness of enterprises in a market economy. The task of calendar planning was studied from the point of view of their possible solution on the project management platform. An approach to building a production planning system with the introduction of modern information technologies, in particular the MRP system, is presented, the main purpose of which is to optimize stocks, avoid delays in production, reduce costs and appropriate loading of equipment.*

Key words: *calendar operational-normative planning, production process, innovativeness, competitiveness, costs.*

Науковий керівник: Кушнірук В.С.,
кандидат економічних наук, доцент
кафедри готельно-ресторанної справи та організації бізнесу
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

УДК 658.5.009.12

СТВОРЕННЯ МЕХАНІЗМІВ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Нечипоренко Юлія Олександрівна,
здобувач вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент»
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: *Актуальність досліджуваної теми обумовлена зростанням ролі конкурентоспроможності у контексті підвищення якості продукції (товару) та у формуванні достатнього рівня конкурентоспроможності самого підприємства. Акцентовано, що саме якість є основоположним фактором конкурентоспроможності підприємства. Встановлено, що систему управління конкурентоспроможністю підприємства слід розглядати з урахуванням системного підходу, який передбачає розгляд об'єкта управління як цілісної моделі та взаємозв'язку всіх його складових. Узагальнено перелік практичного інструментарію механізму управління конкурентоспроможністю підприємства.*

Ключові слова: *Конкурентоспроможність, якість, механізм, система управління, інструменти.*

Термін «конкурентоспроможність» є відомим та широко вживаним, наразі відсутній універсальний підхід до його визначення, оскільки кожен науковець й практик вносить власне розуміння цього поняття.

Аналіз численних визначень категорії «конкурентоспроможність» дозволив виділити такі ознаки даного поняття та, відповідно, її види: територіально-географічна сфера (міжнародна, внутрішньо національна та регіональна); рівень конкуруючих об'єктів (галузі, комплекс галузей, підприємства та товару); фіксація у часі (на визначену дату в минулому, поточна та прогнозна) [1].

Якість є основоположним фактором конкурентоспроможності підприємства, то, відповідно, конкурентоспроможність продукції або товару слід розглядати як здатність найповніше відповідати всім вимогам ринку та запитам споживачів (покупців) з точки зору визначеного набору конкурентних переваг, порівняно з іншою аналогічною продукцією або товаром, що представлені на ринку. Серед таких характеристик може бути безпосередньо якість продукції, ціна, гарантійний і післягарантійний сервіс, імідж виробника, реклама тощо [2].

Якщо труднощі виникають на підприємстві чи фірмі в умовах зниження попиту на товари чи послуги, то за таких обставин найбільше зазнають краху виробники неякісної продукції та неефективні підприємства. Незалежно від масштабів конкурентної боротьби, перемагає той, хто аналізує й бореться за свою конкурентну позицію. Однією з причин нинішньої низької конкурентоспроможності українських товарів та послуг є неспроможність вітчизняних підприємств захистити й розширити частку споживчого ринку, просувати свою продукцію та повною мірою задовольнити інтереси і смаки споживачів.

Крім того, дуже важливою проблемою є кількісна оцінка рівня конкурентоспроможності товарів (послуг) та управління ним, оскільки це досить трудомісткий, комплексний процес, який містить взаємопов'язані компоненти, і від якого залежить конкурентоспроможність всього підприємства.

Забезпечення конкурентоспроможності – це, перш за все, філософія управління всією системою в умовах ринкових відносин, яка має бути орієнтована на вирішення таких завдань, як дослідження потреб споживачів та їх розвитку, оцінка поведінки та можливостей конкурентів, дослідження розвитку ринку та потреб ринку [3]. Відповідно метою управління конкурентоспроможністю підприємства є гарантування життєздатності та стійкого функціонування підприємства в будь-яких умовах зовнішнього середовища. Системний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства передбачає розгляд об'єкта управління як єдиної моделі та необхідність забезпечення взаємодії всіх його складових елементів.

Серед найвагоміших пріоритетів при впровадженні системи управління конкурентоспроможністю підприємств особливо в умовах нестабільності, слід відзначити: обережність; високий рівень професіоналізму; своєчасне визначення небезпек; глибокий аналіз виникаючих ситуацій; пошук оптимальних варіантів розвитку; уникання помилок; мотивація, спрямована на антикризові заходи; вивчення та впровадження інновацій й ін.

Відмітимо, що механізми управління конкурентоспроможністю підприємства включають широкий спектр інструментів та практик, зокрема:

- стратегічне планування – розробка та впровадження чіткої стратегії, спрямованої на підвищення конкурентоспроможності;
- маркетингові дослідження – проведення аналізу ринку для зрозуміння потреб споживачів, конкурентного середовища та можливостей для покращення;
- інновації та дослідження – впровадження нових ідей, технологій та продуктів для забезпечення конкурентного переваги;
- оптимізація бізнес-процесів – постійне вдосконалення внутрішніх процесів для зниження витрат та підвищення ефективності;
- управління якістю – забезпечення високої якості продукції або послуг для задоволення потреб клієнтів;
- ланцюги постачань – ефективне управління ланцюгом постачань для забезпечення стійкої та надійної поставки ресурсів;
- підготовка кадрів – розробка та утримання висококваліфікованого персоналу, спроможного втілювати стратегічні завдання компанії;
- моніторинг конкурентів – систематичний аналіз та оцінка дій конкурентів для адаптації стратегії компанії;
- фінансове управління – раціональне розподілення фінансових ресурсів та ефективне управління бюджетом;
- співпраця та партнерства – розвиток стратегічних партнерств для отримання додаткових ресурсів та можливостей.

В сучасних умовах функціонування підприємств дані механізми управління взаємодіють між собою, створюючи комплексну систему, яка сприяє підтримці та підвищенню їх конкурентоспроможності.

Крім того, дана система дозволяє покращити адаптацію менеджменту; підвищити якість управління конкурентоспроможністю та надійність системи управління під впливом неконтрольованих факторів; використовувати інваріантність системи до різних типів підприємств; а також покращити мобільність і гнучкість управління конкурентоспроможністю.

Оскільки механізм управління конкурентоспроможністю підприємства можна визначити як сукупність взаємопов'язаних організаційно-економічних важелів та інструментів, які впливають на формування цінностей та підвищення конкурентних переваг для успішного функціонування та розвитку підприємства, тому, саме він, має бути побудований таким чином, щоб його елементи утворювали цільові комплексні блоки, спрямовані на ефективну реалізацію управлінських рішень у даній сфері діяльності.

Список використаних джерел

1. Янковий О. Г. Конкурентоспроможність підприємства: оцінка рівня та напрями підвищення : монографія. Одеса : Атлант, 2013. 470 с. URL: http://oneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/01/monografiya_ep_2013.pdf.

2. Кузьома В. В., Павлюк С. І. Якість продукції як вирішальний фактор забезпечення конкурентоспроможності підприємства. *Бізнес Інформ*. 2020. №12. С. 252-258. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-12-252-258>.

3. Михайленко О. В., Орлова К. Г. Система управління конкурентоспроможністю продукції підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2017. Вип. 13 (2). С. 114-117.

Annotation: The relevance of the studied topic is due to the growing role of competitiveness in the context of improving the quality of products (goods) and in the formation of a sufficient level of competitiveness of the enterprise itself. It is emphasized that quality is the fundamental factor of the enterprise's competitiveness. It has been established that the management system of the enterprise's competitiveness should be considered taking into account the systemic approach, which involves considering the object of management as a complete model and the interconnection of all its components. The list of practical tools of the enterprise competitiveness management mechanism is summarized.

Key words: *competitiveness, quality, mechanism, management system, tools.*

Науковий керівник: Павлюк С.І.,

канд. екон. наук, доцент

кафедри готельно-ресторанної справи та організації бізнесу,

Миколаївський національний аграрний університет

м.Миколаїв, Україна

УДК 658.2:005.93

УПРАВЛІННЯ ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ ЯК СПОСІБ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Онопрійчук Денис Олегович,

здобувач вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент»

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Пшеничний Ілля Сергійович,

здобувач вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент»

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: У роботі розглянуто систему управління основними засобами як ключовий механізм для досягнення конкурентних переваг та забезпечення ефективного використання ресурсів. Різні моделі відтворення основних засобів, такі як вибуття, ремонт, модернізація та оновлення, досліджуються з точки зору